

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-729

19.9.2019

Zurich Insurance plc Norway Branch

Ansvar

Advokatansvar – tvist om salær? – spørsmål om dekningsomfang.

Sikrede (advokatfirma) v/advokat 1 bisto entreprenørfirmaet N. i forbindelse med en tvist om sluttoppgjør i et kontraktsforhold. Det oppstod samarbeidsproblemer mellom advokat 1 og firma N. Det ble derfor inngått avtale om ny ansvarlig advokat, og sikrede avskrev deler av honoraret. Om lag to måneder før hovedforhandling valgte advokat 2 å frasi seg oppdraget. Firma N. bestred senere advokatens faktura, og anførte bl.a. at beløpet var uforholdsmessig høyt. Ifølge sikrede fremmet firma N. krav om redusert honorar for tjenesten levert av advokat 1, men krevde tilbakebetalt 100 % av honoraret fakturert av advokat 2. Sikrede mente derfor at kravet fra firma N. var et erstatningskrav, og ikke et prisavslagskrav. Sikrede meldte saken inn til sitt ansvarsforsikringsselskap. Selskapet avviste ansvar. Det ble i all hovedsak vist til at firma Ns krav i realiteten var begrunnet i overfakturerings fra advokatfirmaets side, og dermed unntatt fra dekning. Nemnda kom til at kravet fra firma N. var et objektivt krav om prisavslag/tilbakeføring av salær, og dermed unntatt forsikringsdekningen.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav fra sikrede advokatfirma A. om forsikringsdekning under profesjonsansvarsforsikringen.

Sikredes forsikring omfatter ifølge vilkårenes punkt 4.2:

- Sikredes rettslige erstatningsansvar for økonomisk tap påført tredjeperson under utøvelse av virksomhet hos sikrede, herunder sivile erstatningskrav i straffesak knyttet til arbeid for klient.
- Kostnader pådratt ved behandling av krav knyttet til faktisk eller påstått erstatningsansvar jf pkt 9.1.

...

4.5. Hva forsikringen ikke omfatter

...

4.5.6. Ansvar for å tilbakeføre salær, godtgjørelse eller provisjon

Sikrede ble engasjert av entreprenørfirma N. for å bistå i en tvist om sluttoppgjør etter oppfølgingen av boligenheter for en forbruker.

Underveis i oppdraget oppsto det samarbeidsproblemer mellom advokat 1 og firma N. Det ble inngått avtale om ny ansvarlig advokat i samme advokatfirma (advokat 2), hvor advokat 1 avskrev deler av påløpt honorar. Resten av dette honoraret ble betalt.

Twisten mellom firma N. og forbrukeren endte med søksmål, og om lag to måneder før hovedforhandling trakk advokat 2 seg fra oppdraget. Firma N. engasjerte da ny advokat som bisto ved gjennomføringen av domstolsbehandlingen.

I etterkant oppsto det en tvist mellom sikrede og firma N., hvor sikredes salærkrav på kr 671 280 ble bestridt av firma N.

Firma N. tok den 30.1.17 ut klage til Advokatforeningens disiplinærutvalg. Saken ble senere avvist. Den 27.3.18 sendte firma N. klage til forliksrådet. Fra forliksklagen hitsettes:

Krav om prisavslag/erstatning for påløpt salær (...)

(Firma N.) anfører at det har blitt handlet i strid med det strenge ulovfestede profesjonsansvaret sammenholdt med advokatforskriften og reglene for god advokatskikk. Det er et betydelig misforhold mellom den mottatte juridiske bistanden og det salæret som har blitt fakturert. Salæret står altså ikke i rimelig forhold til det arbeidet som er utført, jf. advokatforskriftens kapittel 12 punkt 3.3.1.

(Firma N.) har betalt et for høyt beløp for den juridiske bistanden de har mottatt fra (sikrede), og krever derfor prisavslag og/eller erstatning for det tap de har blitt påført som følge av dette.

Av det totale beløpet knytter det seg kr 404 621 inkl. mva. til juridisk bistand i saken med (...) som ansvarlig advokat.

Til tross for at (firma N.) har hatt nytte av denne bistanden, er (firma N.) likevel av den oppfatning at det har blitt foretatt en betydelig overfakturerings. Det betydelige misforholdet mellom den mottatte tjenesten og det fakturerte salæret bekreftes også av nevnte tingrettsdom, der salæret på kr 404 621 ble halvert.

I tråd med tingrettens dom kreves det prisavslag/erstatning lik det overskytende beløp på kr 202 310.

...

(Firma N.) krever videre prisavslag og/eller erstatning for den juridiske bistanden ytt med advokat (...) som ansvarlig advokat, som etter det vi kan se totalt utgjør kr 468 970 inkl. mva. (Firma N.) krever prisavslag/erstattet dette beløpet i sin helhet.

I tilsvaret til forliksrådet den 14.5.18 tok sikrede til motmæle, og viste bl.a. til tidligere korrespondanse mellom firma N. og sikrede som begrunnelse for at det både var nødvendig og forsvarlig å trekke seg fra advokatoppdraget.

Sikrede meldte inn kravet til selskapet den 15.5.18. Selskapet avslo dekning i brev av 30.8.18.

Firma N. tok ut stevning mot sikrede den 11.6.19 for krav om prisavslag/erstatning for påløpt salær.

Sikrede har forklart at kravet mot ansvarsselskapet nå gjelder tvist mellom firma N og advokat 2.

Sikrede aksepterer at kravet overfor advokat 1 gjelder et prisavslag, men anfører at kravet mot advokat 2 gjelder et erstatningskrav som er omfattet av forsikringen. Det følger av stevning, tilsvaret og senere prosesskrift at dette kravet er begrunnet med uaktsomhet fra sikredes side.

Selskapet har avvist ansvar og anført at saken mellom sikrede og firma N. gjaldt tvist om salær, og at dette var unntatt fra dekning, jf. forsikringsvilkårenes pkt. 4.5.6.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig under profesjonsansvarsforsikringen.

Nemnda forstår saken slik at den dreier seg om to advokater, og at sikrede erkjenner at kravet mot advokat 1 dreier seg om overfakturerings. Derimot påstår han at kravet mot advokat 2 er et krav om erstatning som er omfattet av forsikringen. Det er uklart for nemnda hvilket beløp det her er snakk om, men ut fra stevningen datert 11.6.19 er kravet mot advokat 2 angitt til kr 468 970.

Sikredes forsikring omfatter "Sikredes rettslige erstatningsansvar for økonomisk tap påført tredjeperson under utøvelse av virksomhet hos sikrede, herunder sivile erstatningskrav i straffesak knyttet til arbeid for klient", men har unntak for:

4.5.6. Ansvar for å tilbakeføre salær, godtgjørelse eller provisjon

I klagen til forliksrådet er tvisten med advokat 2 omtalt som følger:

(Firma N.) krever videre prisavslag og/eller erstatning for den juridiske bistanden ytt med advokat (...) som ansvarlig advokat, som etter det vi kan se totalt utgjør kr 468 970 inkl. mva. (Firma N.) krever prisavslag/erstattet dette beløpet i sin helhet.

Også i stevningen omtales kravet som prisavslag og/eller erstatning. Grunnlaget for kravet mot advokat 2 er her anført å være dels tilbakeføring av kr 113 147 som er betalt med forbehold, dels prisavslag/erstatning for restbeløpet pålydende kr 355 823. Om det siste beløpet sier stevningen:

Det fakturerte arbeidet har ikke hatt noen reell verdi for saksøkerne, all den tid adv. ... trakk seg som prosessfullmektig kort tid før hovedforhandling i tingretten. Det skriftlige materialet var heller ikke egnet til å lette arbeidsmengden til ny prosessfullmektig i saken, slik at ny prosessfullmektig måtte begynne med blanke art.

Tilbakeføring av beløp betalt med forbehold som ikke oppfylles må regnes som tilbakeføring av salær og er derfor unntatt. Restbeløpet på kr 355 823 omtales også som prisavslag/erstatning. Prisavslag er i utgangspunktet noe annet enn erstatning. Nemnda forstår videre saken slik at kravet ikke gjelder Ns kostnader til å gjennomføre saken, men restitusjon av betaling fordi tjenesten ble regnet som verdiløs. Nemnda mener dette må regnes som "Ansvar for å tilbakeføre salær". Tredjemann er her ikke påført noe tap utover salæret, og kravet er begrunnet med at tjenesten er verdiløs. Dette tyder på at det dreier seg et objektivt krav om prisavslag/tilbakeføring av salær og ikke et erstatningskrav begrunnet med uaktsomhet.

Det er for øvrig verken i stevningen eller i forliksklagen gitt informasjon om utvist uaktsomhet hos sikrede. Nemnda kan heller ikke se at sikredes tilsvar dokumenterer at kravet fra N er et erstatningskrav basert på uaktsomhet hos sikrede.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Enger Barnholdt (selskapsrepresentant), Terje Løyning (selskapsrepresentant), Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant) og Johannes Straume (næringsrepresentant).